שטו סעיי א: ה ה מיי פייח מהלכות מאכלות אסורות הלי יא טוש"ע י"ד סימן קי סעיף

ו ר מיי׳ פ״א מהלכות יבום הלכה טו יו טוש"ע אה"ע סי' קסו סעיף א וסי' קעב סעיף יא וסי' קעג סעיף יג:

שימה מקובצת

ל) [ע"ו כד:], כ) נדה כה.,
ג) [יבמות סא: קיט. גיטין ב:
ע"ו לד: מ. חולין ו. יא: פו.

ע"ז נד: מ. סונין ו. יה: פו. נדה לא: מח. לקמן מב:], ד) [צ"לדתניא], ד) יבמות סא:

קיא: קיט. נדה לב., ו) רוב.

קימ: קיט. נדה נב., ז) רוב. ז'יק, ז) רוב. ז'יק, ח) הוי ז'יק, ט) בכור לרחמים הוא דאיכא בכור לוכרים ליכא ז'יק, י) ומסמברא. ז'יק, ד' (דברים כהן, ט ז'יק מ"ו. ז'יק, ח) דהא

תנן ל"ק, נ) [יבמות קה: ושס], ם) לערבינהו וליתננהו בהדי.

מזכיר כי אם טעם יבום ואין מיבמין את הקטנה שמא מיבמין את הקטנה שמא 1) ואנפיליא. ז'יק, ק) ועושה. 1) ואנפיליא. ז'יק, ק) ועושה. 1) אור האשה רבה

7و 15.],

הגהות הב"ח

(h) גמ' זכר דרך דופן וזכר דרך רחם דלא קדוש

ראימעוט מבכור כל"ל ותיבת

לידה נמחק: (ב) שם לזכרים ולולדות ליכא: (ג) במשנה

ים: פרה וחמור בנות שלש ודאי לכהן. אין לפרש דיולדת תוך שתי שנים

אלא דאם איתא שילדה בשנה שניה לא היתה חוזרת ויולדת

א א מייי פייד מהכנות בכורות הלי ז סמג עשין ריא טוש"ע יייד סיי שטו סעיי א: ב ב מיי שם הלי יי סמג בשלישית אע"ג דגדולה יולדת בכל שנה כענין שפי' רש"י בגמ' גבי גדייה דאמר יולדת אינה חוזרת ויולדת תוך שנתה ופירש בקונטרס אע"ג שם טוש"ע י"ד סי׳ שטו שהגדולות חוזרות ויולדות כתוך שנתן סעיף ז: ג מיי' פ"י מהלכות איסורי הקטנות היולדות אין חוזרות ויולדות ג מיי׳ פ״י מהנכות חיסורי ביאה הל׳ יד: ד מיי׳ פ״ה מהל׳ בכורות הל׳ ג טוש״ע י״ד סימן

> תשע חנויות בפ"ק דחולין (דף יה.): לאיש. משמע הכח דחלינת

בתוך שנתן אין לפרש כן דבהדיא אמרי׳ ברים אין מעמידין (ע"ו דף כד:) גבי ואת בניהם כלו בבית אי בפחותה מבת שלש מי קילדה והתנן פרה וחמור בנות שלש ודחי לכהן ש"מ ים תוך שתים לח ילדה כלל: ובגםה שליא ובאשה שפיר ושליא. בפ׳ בהמה המקשה (חולין דף עו.) תנן שליא שילתה מקלתה אסורה באכילה כסימן ולד באשה כך סימן ולד בבהמה משמע שפשוט באשה יותר מבהמה ותימה מ) דהכי תנן הכא בהמה כמו אשה ואית ספרים דלא גרסי התם כן אלא גרסי סימן וולד באשה סימן וולד בבהמה ורבי אומר שיש ליישב הגירסא דמשום דשפיר אינו סימן ולד בבהמה כמו באשה נקט כי האי לישנא דמ"מ שליא היא סימן ולד בבהמה כמו באשה: ברובא דאיתיה קמו כמו תשע חנויות. הוי מלי למימר וליטעמיד מי פליג ר' מאיר התם יאו אחרי רבים להטות כתיב ושמות כג) ומהתם ילפינו

איש כתב יכן רחמנא ומקשינן אשה הטנה פסולה דאורייתא כמו קטן ותימה דבמתני׳ ים בפרק מלות חלילה (יבמות קד:) בירושלמי גרסינן החוללת יה מן הקטן חלינתה פסולה קטנה שחלנה תחלוך משתגדיל ואם לא חלנה חלינתה כשרה וכן יש במקלת ספרים שלנו והאמר בגמ׳ טון דברי ר׳ מאיר דהאמר איש כתב בפרשה ומקשינן אשה לאיש משמע דמודה ר' מאיר דחלינתה כשרה דיעבד אלא להן לכתחלה אינה חוללת ולרבנן חוללת אפי׳ לכתחלה ובירושלמי נמי מוקים לה כר' מאיר וברוב ספרים שלנו גרסינן חלינתה פסולה אבל קשה דא"כ יוס ילמדנה בהדי אינך דקתני בבבא דלעיל מו חרש וחרשת וקטן וליתני הכי החרש שנחלך והחרשת שחללה והחוללת מן הקטן וקטנה שחללה חלינתן פסולה ועוד דמאי שנא דגבי קטנה קתני תחלון יח משתגדל וגבי קטן לא תני הכי ועוד דפשיטא כיון דחלינתה פסולה דתחלוץ משתגדיל לכן

נראה דגרסי' כשרה כמו בירושלמי

דאי למעומי היכא דיצתה נקבה לפניו מפמר רחם נפקא אלא שמע מינה בכור למעומי היכא דיוצא אחר יוצא דופן אמר ליה רב אחא מדפתי לרבינא אי סלקא דעתך בכור לדבר אחד הוי בכור תינח היכא דיצא זכר הם דלא קדופן וזכר דרך רחם דלא קדוש יו דאימעום לידה מבכור דבכור לרחמים איכא בכור לזכרים (כ) ליכא אלא היכא דיצתה נקבה דרך דופן וזכר דרך רחם ליקדש דהא איכא בכור לזכרים ובכור לרחם אלא מחוורתא כדאביי:

הדרן עלך הלוקח עובר פרתו

הלוקח "בהמה מן העובד כוכבים ואינו יודע אם ביכרה אם לא ביכרה רבי ישמעאל אומר עז בת שנתה ודאי לכהן מכאן ואילך ספק רחל בת שתים ודאי לכהן מכאן ואילך ספק שפרה וחמור ∘ בנות שלש ודאי לכהן מכאן ואילך ספק אמר לו רבי עקיבא אילו בוולד בלבד הבהמה נפטרת ב כדבריך אלא אמרו יסימן יהוולד בבהמה דקה מינוף ח ובגסה שיליא יובאשה יש שפיר ושיליא זה הכלל כל שירוע שביכרה אין כאן לכהן כלום וכל שלא ביכרה הרי זה לכהן יואם ספק יאכל במומו לבעלים: גמ' מיכן ואילך יו אמאי ספק הלך אחר רוב בהמות ורוב בהמות מתעברות ויולדות בתוך שנתן נינהו והא ודאי מילד אוליד לימא רבי ישמעאל כר' מאיר ס"ל ידחייש למיעומא אפי' תימא רבגן כי אזלי ים בתר רובא ברובא דאיתיה קמן כגון "תשע חנויות וסנהדרין אבל רובא דליתיה קמן לא אזלי רבנן בתר רובא והא קטן וקטנה דרובא דליתיה קמן וקאזלי רבנן בתר רובא ידתנו סקטן וקטנה לא יחולצין ולא מייבמין דברי רבי מאיר אמרו לו יפה אמרת שאין חולצין איש כתוב בפרשה ומקשינן אשה לאיש מו מעם אין מייבמין אמר להם קמן שמא ימצא סרים קמנה שמא תמצא איילונית ונמצאו פוגעין בערוה ורבגן זיל בתר יוי (רובא) קטנים ורוב קטנים לאו

וצ"ל דדרשא דהכא דמקשינן אשה לאיש אסמכתא בעלמא היא וטעמא משום דגזרינן אשה אטו איש אי נמי גזרינן חליצה אטו יבוס ורק משמע

בירושלמי דקאמר בגמרא דההיא משנה דגרסי׳ התם חליצתה כשרה רבי שמעון ברבי יוסי בעא קומי רבי מה בין קטן מה בין קטנה אמר ליה

איש כתב בפרשה ברם הכא ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים מ"מ ר' מנא אמר לה יש סתם רבי ילחק בריה דרבי חייא ש כהנא בשם ר' יוחנן דרבי מאיר היא דאמר אין חולנין ואין מיבמין את הקטנה שמא תמנא איילונית משמע דכולה חד טעמא היא ומיהו אין נראה דהא רבנן אמרי ליה

יפה אמרת שאין חולצין ליבו׳ פי ואין מיבמין את הקטנה שמא תמצא איילונית לא ובירושלמי אין מוכיר כי אם טעם יבום אבל טעמא דאין חולצין אם

הוא מדרבנן הוי גזירה אשה אטו איש ולמאי דגרסינן בספרים שלנו פסולה יש לפרש דלא עריב ליה בהדי חרש וחרשת וקטן משום דהנהו ככו״ע

ובקטנה איכא פלוגתא והא דתנא תחלוך משתגדיל לאשמועינן דדוקא למ״ד פסולה תחלוץ משתגדיל אבל למ״ד כשרה אפי׳ לכתחלה לא תחזור ותחלוץ ועוד י"ל דלמ"ד בריש כל הגט (גיטין כה.) קטן ³⁾ואנפליא פסולין ואין פוסלין אינטריך לאשמועינן גבי קטנה חחלוץ לאשמועינן דחלינה פסולה ופוסלת על האחים לפו וש"מ אינה מחייבתח: קטן שמא ימצא סרים. וא"מ למ"ד בפרק הערל (יגמות דף פ:) סימני סריס עד שיהא בכולן

ניחזי אי משחין שעושה כיפה וי"ל דהיכא דלא הביא לט סימנין עד רוב שנוחיו חשיב סריס בלא סימני סריס כדאמרינן בפ׳ הערלי (שם:)

ובנדה (דף מו:) וכי לא לדן עלו סימני סרים עד כמה עד רוב שנותיו:

סריסים נינהו זיל בתר יחי קטנות ורוב קטנות לאו איילונית נינהו אלא אמר רבא

דאי למעוטי ילסה נקבה לפניו. דרך רחם מפטר רחם נפקא אלא למעוטי יולא אחר יולא ים דרך דופן. בין אביי (לרבא) [לרבינא] ליכא מידי אלא במשמעותיה דקרא פליגי: אי ס"ד בכור לדבר משמעה בכור ויולא אחר יולא דופן לא ממשמעותא אימעיט אלא מריבויא תינח היכא דינא זכר תחלה

דרך דופן והדר נפק זכר אחרינא דרך רחם דהחוא אימעיט מריבויא דקרא דמסתברא דקרא אתא למעוטי ים דהא (י) ש)דבכור לרחמים הוא דאיכא לבכור לזכרים וללידה ליכא: אלא היכא דילתה נהבה דרד דופו. והדר נפה זכר דרך רחם ליקדוש דהא הוי בכור לתרי מילי לרחמים ולזכרים (ה) ומריבויה דקרא לא מצית למעוטי אלא חד יחי מסתברא דיולא אחר יולא דופן זכר קממעט ולא יולא אחר יולא דופן נקבה ואמאי קתני בברייתא סתם מון אפילו יולא אחר יולא דופן ולא (ו) פליגי בין זכר לנקבה: אלא מחוורסא כדחביי. דמשמעותיה שון הוי בכור לכל מילי משום הכי מימעיט כולהו יז: הדרן עלך הלוקח עובר פרתו הלוקח בהמה. עו בם שנסה.

נפטרת היה כדבריך: (ד) רש"י ד"ה אי ס"ד וכו" דהא בכור לרחמים הוא ההם בבור נרחמנים הוח לאיכא בבור לוכרים ולולדות ליכא: (ס) ד"ה אלא היכא וכוי לרחמים ולוכרים וכיון דמריבויא דקרא לא וכוי: (ו) שם ולא פליג פין וכו: (ו) דש" ד"ה פליג פין וכו: (ו) דש" ד"ה שילדה בתוך שנתה: אותו הולד לכהן דקודם לכן לא ילדה: ספק. ירעה ויאכל במומו לבעלים. (ו) ספק של פטר ספק וכו' לבעלים ואם ספק ספק וכו' לבעלים ואם ספק של פטר חמור הוא מפריט: (ח) ד"ה טינוף וכו' דהוי: חמור מפריש טלה והוא לעלמו: טינוף. מפרש בגמ' [כ.] שמא טנפה בתוך שנתה (ט) ד"ה שפיר עור שיש בו לורת הולד: (י) ד"ה פוגעין וכו' באיסור אשת את כל"ל (ח) והוי יחן סימן ולד ונפטרה מן הבכורה הלכך אפי׳ עו בת שנתה ספק היא: שפיר. עור (ט) לורת הולד: בב" ר' מחיר חייש למיעוטה. כדקתני לקמן קטן וקטנה: משע הגויות. כולן מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת בשר נבילה ונמצאת חתיכת בשר לשם בקרקע כשרה דכל דפריש מרובא פריש והיינו רובא דאיתיה המו

שהרי החנויות לפנינו: וסנהדרין. כגון

שנים עשר מזכין ואחד עשר מחייבין

זכאי: רובא דליתיה קמן. כגון הכא

דאמרת הלך אחר רוב בהמות שבכל

העולם: פוגעין בערוה. דכיון דחינה

ראויה להוליד לא קרינן בהו והיה הבכור

אשר תלדי ופקעה מהן תורת ייבום וקיימי

באיסור (י) ישוט (בייבוס) אשת אח:

גליון הש"ם

ותיבת בייבוס נמחק:

לתני' בנות שלש ודאי לבהן. עי' מוס' חולין מז ע"א ד"ה כל:

מוסף רש"י

פרה וחמור בנות שלש ודאי לכהן. ולד רלשון שתלד כיד ישרלל, אם זכר הוא ידאי לכהו. אם אינה יתירה ינות לידתה על בת שלש. דודתי נעת פירתום על כת שנש, ידוקה לא ילדה בבית נכרי (ע"ד כד:). מכאן ואילך ספק. אם יתירה על בת שלש היתה כשילדה בבית ישראל הוי ולדה זה ספק בכור, דאיכא למימר יה בבית עובד כוכבים צובד כוכבים וזה בכור שלה, וירעה בכור זה עד שיסתאב, שהרי אינו ראוי לקרבן שמא שארי מינו לחור פוקרכן שמט אין זה בכור, ולאחר שיש בו מום יאכלנו בעליו ולא יתננו לכהן, שבכור בעל מום מותר לורים ואין בו אלא משום גזילת מתנות כהונה אפילו הוא ודאי, חה ספק הוה הכהן מוליא מחבירו ועליו הראיה שלא להתירו בהנאה, דכתיב תפדה בשה. והטלה יעכב לעלמו. דאפילו ודאי פטר אין קדושה דאפילו ודאי פטר אין קדושה חלה על טלה הניתן אלא משום גזילת כהן יש וכיון שהוא ספק אפילו גזל ליכא דראיה על הכהן (ע"ז כד:). סימן הוולד בבהמה דקה. לענין לפטור

מחווכתה יולא והולך, ואותו טינוף פוטרתה מו הבכורה (נדה בה.). שפיר ושיליא. או שפיר או שליא (שם). דחייש למיעוטא. בפרה הכל שוחטיו (חוליו ו.) גבי כותים. שלות הא (מוד במה) למוד במה). במה להיים והשלות הא לפני של מני של היבחות היים. קטן דקטבה. או קטן לו קטנה (בבחות 18%) שמר על כל כמיס משום לא הלחם שמלא דמות יונה בכה גריים והשמחו לה (רבחות היים. קטן דקטבה. או קטן לו קטנה להיים (בבחות 18%) איש בחיב בפרשה. בפרשה מלילה ואם לא ימפוך האים, ולא קטן, ואשה נא מייב דלא כמיב מישוא בעיק במה להיים לא ימפוך האים, ולא קטן, ואשה נא מייב דלא כמיב מישוא בעיק בלה כאים, דלא קטן, ואשה נא מייב בההו איש כחיב בסרשה. בפרשת הלילה ואם לא ימסוך האיש לקחת אם ינמחו (שם) איש פוטרה במלילה ולא קטן (נדה 22.). המקשינן א אשה לאיש. דכמיב ואם לא ימסוך האיש, ולא קטן, ואשה נמי אשייג דלא כמיב מישטא בנינין גדולה כאיש, דאיתקש לה דכמיב בהחא קרא ועלהה יבמתו השערה (בבחות קחה). שה שעם אין מייבבמיך. ויגלו יחד (נדה 22.). שמא ימצא סרים. לאו כר הקמת שם הא ואיט מלווה לייבס, וכן איילונים, וכיון דמייבם בלא מלוה טושא אשת אמיו במנם וערוה היא ובכרם (שט). פוגעין בערוה. כיון דלאו בני

דה איכא בכור לזכרים ובכור לרחמים אמאי ליסדוש (הא כתב רחמנא כל הבכור אשר יולד אלמא דבעי נמי בכור ללידה): דהא איכא בכור לזכרים ובכור לדחמים אמאי ליקרוש (הא כתב רחמנא כל הבכור אשר יולד אלמא דבעי נמי בכור לירדה): אלא מחוזרתא כדאביי. כדתריץ לעולם בכור לדבר אחד לא הוי בכור ורישא הכי [קאמר כר] וכלל הכי גמרינן: (א"ל רב אחא מדיפתי לרבינא תינח היכא דיצא זכר דרך דופן וזכר דרך רחם דלא קדוש דאימעוט ליה מבכור דככור לרחמים איכא בכור לזכר ליכא אלא איכא דיצתה נקבה דרך דופן וזכר דרך רחם בתמיהא ליקדוש דהא איכא בכור לזכר ובכור לרחמים אלא מחוזרתא כדאביי): סליק פירקא (אם) עז בת שנתה לקח וילדה בסוף שנתה: ודאי לבהן. דבכור הוא דבתוך שנתה לא ילדה קודם השתא: מיכן ואילך. אם

ל) זכר דרך דופן: ג) תיבות דאימעוט לידה מבכור נמחק: ג) נפטרת היה

. כדבריך: דן טינוף (עי׳ בתוס׳ דף מע״א ותוס׳ נדה בתוס' דף מ ע"א ותוס' נדה דף כה ע"א): סן ובאשה ע" תוס' ב"ק דף יא ע"א: ון ואילך ספק אמאי זיל בתר רוב: ון אזלי רבנן בתר: קן רובא דתניא: ען לאיש ען דובא דוניא: ען לאיש אלא מה: ין רוב קטנים: יש) בתר רוב קטנות: יע) יוצא דופן בין אביי לרבינא ליכא: יגן האי דבכור לרחמים הוא דאיכא ובכור לזכרים הוא דאיכא ובכור לזכרים וללידה: ידן חד ומסתברא דיוצא: עון סתם יכול אפילו: עון דממשמעותיה דקרא הוי: יון כולהו ויש . לשון אחר אבל זה עיקר: יהו ספק ולד תיבת סימו ימן ספק דרד היבור סימן נמחק: י**ען** באיסור אשת אח תיבת ביבום נמחק: ל) דתוך שתים: ל6) התם הא אחרי: כתב בפרשה ומקשינו: לגן דבמתני׳ בפ׳ מצות חליצה בירושלמי עי׳ בתוס׳ ווליצה בירושלמי עיי בתוסי (דף כב ע״ב): לדן החולצת לקטן חליצתה: להן אלא דלכתחילה אינה: לון דא״כ ליערבה בהדי: **כו**] דלעיל מינה חרש: למן קתני תחלוץ מינה חרש: למן קתני תחלוץ משתגדיל וגבי: לען אמר לה סתם רבי יצחק בריה דרי חייא ומטי בה בשם ר׳ יונה דר״מ: () חולצין . ואכתי לא קים להו טעמא ראכתי לא קים להו טעמא דשמא תמצא איילונית: (6) איילונית דירושלמי אינו מזכיר כי אם על טעם: (3) האחים ושוב אינה: (גן הביא סימני סריס עד: . לדו לא נולדו בו סימני:

רבינו גרשום

אי למעוטי יצתה נקבה אר יכועוט יכוחו נקבוו לפניו דרך רחם מפטר רחם נפקא: אלא ש"מ בכור למעוטי יצא אחר יוצא דופן. זכר דלא קדיש דבעינן . לרחמים ולזכרים. בכור אבל אי יצתה נקבה לפניו דרך דופן אפי׳ הכי הוי בכור אע״ג דלא הוי בכור ללידה. אלמא דבכור לדבר אחד דמחוסר דבר אחד בלבד הוי בכור: א"ל רב אחא מדיפתי לרבינא תינח. אוא מויפוני לדבינא ונינוז. כלומר בשלמא מאי דאמרת דהיכא דיצא זכר דרך דופן וזכר הבכור דרך רחם דלא קדיש דקא ממעטת לי׳ מבכור האי ניחא לי דאנן בעינן בכור לכל דבר: אלא נקבה דרך דופן וזכר בכור דרך רחם ^{d)} דליקדוש משום

א) נראה דל"ל דלא הדוש אמאי ליהדוש דהא איכא בכור לזכרים ובכור לרחמים אלא מחוורתא כדאביי וכו':